

Toimittaneet
Harri Hietala • Keijo Kaivanto

TYÖPAIKALLA NÄHTÄVÄNÄ OLTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ 2021

Alma Talent
Helsinki 2020

Tilaa Työpaikalla nähtävänä oltava lainsäädäntö 2021 Alma Talent Shopista: shop.almatalent.fi

© Copyright 2020 Alma Talent Oy sekä Harri Hietala ja Keijo Kaivanto

ISBN 978-952-14-4242-1

ISBN 978-952-14-4243-8 (cd-rom)

ISBN 978-952-14-4244-5 (verkkokirja)

ISSN 2242-3494

Kansi ja taitto: Outi Pallari

Finnprinters, Helsinki 2020

ESIPUHE

Tämä eripainos sisältää osia Suomen Laki -teoksista. Eripainokseen on koottu työpaikalla lain mukaan nähtävänä pidettävä työlaainsäädäntö. Nähtävänä pidettävä työlaainsäädäntö on koottu työpaikalla nähtävänä. Käytännössä tämä toteutuu siten, että laainsäädäntökokoelmaa pidetään esillä kullakin työpaikalla esim. ilmoitustaululla, sähköisessä verkossa tai muussa sopivassa paikassa. Säästöjen ryhmittely ja esitystapa on yhdenmukainen Suomen Laki -teossarjan kanssa. Tämä eripainos sisältää lakien lisäksi laajan asiahakemiston.

Työpaikalla tarkoitetaan työsuojelua koskevien säännösten ja määräysten valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista eri työskentelypaikkojen muodostamaa toiminnallista kokonaisuutta. Työpaikka ei ole siis vain yrityksen pääkonttori.

Työsopimuslain 13 luvun 10 §:n mukaan työnantajan on pidettävä yleissitova työehtosopimus vapaasti saatavilla työpaikalla. Jos on kysymys muusta kuin yleissitovasta työehtosopimuksesta nähtävänä pitovelvoitteisiin kuuluu myös työehtosopimuslain 12 §:n mukaan, että työehtosopimukseen sidottujen työnantajien on pantava työehtosopimus nähtäville sen alaisille työpaikoille. Tämä velvoite koskee siis normaalisoivan työehtosopimuksen osalta järjestäytyneitä työnantajia. Kirjan liitteenä on luettelo vuoden 2020 loppuun mennessä yleissitoviksi todetuista työehtosopimuksista.

Nähtävänä pidettävään työlaainsäädäntöön on tullut monia muutoksia vuosina 2019–2020, joista osa on tullut voimaan vuonna 2020 ja osa tulee voimaan vuoden 2021 alussa tai aikana.

Seuraavassa on yhteenveto keskeisistä muutoksista edellisen painoksen jälkeen:

Työsopimuslaki

- laki työsuopimuslain muuttamisesta 27.3.2020/63; voimaan 9.4.2020 lukien (työnantajan ilmoittamisvelvollisuuksien palauttaminen lakiin)
- laki työsuopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta 26.6.2020/498 (lain 167/2020 poikkeussäännösten jatkaminen vuoden 2020 loppuun koronapandemian vuoksi)

Laki yhteistoiminnasta yrityksissä

- laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta 26.6.2020/500 (lain 169/2020 voimassaoloajan jatkaminen vuoden 2020 loppuun saakka koskien poikkeussäännöksiä neuvotteluajoista)

Työaikalaki

- laki työaikalain muuttamisesta 19.12.2019/1405; voimaan 1.1.2020 (työmatkakuljetuksia koskevan 8 a §:n lisääminen työaikalakiin)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (voimassa 1.10.2020 alkaen) 1.9.2020/654 (kumosi vanhan asetuksen 538/2018, joka oli voimassa 30.9.2020 saakka)

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (403/2008) muuttamisesta 21.11.2019/1095 (voimaan 1.3.2020)

Valtioneuvoston asetus työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta 12.12.2019/1267 (voimaan 1.1.2020; kumosi asetuksen 716/2000)

Valtioneuvoston asetusrakennustyötä tekevän sukeltajan pätevydestä ja turvallisuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen (1088/2011) 2 §:n muuttamisesta 4.12.2019/1209 (voimaan 1.1.2020)

Merityösopimuslaki

- laki merityösopimuslain muuttamisesta 27.3.2020/164 (voimaan 9.4.2020; työnantajan ilmoittamisvelvollisuuksien palauttaminen lakiin)
- laki merityösopimuslain 1 ja 13 luvun muuttamisesta 11.6.2020/435 (voimaan 1.7.2020; merityötä koskevasta yleissopimuksesta aiheutuvat muutokset)
- laki merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta 26.6.2020/499 (lain 168/2020 poikkeussäännösten voimassaoloajan jatkaminen vuoden 2020 loppuun saakka)

Laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella

- laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain (395/2012) 2 ja 11 §:n muuttamisesta (voimaan 10.12.2019)

Merityöaikalaki

- laki merityöaikalain muuttamisesta 11.6.2020/436 (voimaan 1.7.2020; merityötä koskevasta yleissopimuksesta aiheutuvat muutokset)

Laki työajasta kotimaanliikenteen aluksissa

- laki työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain (248/1982) muuttamisesta 11.6.2020/437 (voimaan 1.7.2020; merityötä koskevasta yleissopimuksesta aiheutuvat muutokset)

Merimiesten vuosilomalaksi

- laki merimiesten vuosilomalain 28 §:n muuttamisesta 11.6.2020/438 (voimaan 1.7.2020; erityyötä koskevasta yleissopimuksesta aiheutuvat muutokset)

Työtapaturma- ja ammattitautilaki

- laki työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) muuttamisesta 17.4.2020/253 (voimaan 20.4.2020; EU:n yleisestä tietosuojasta aiheutuvat muutokset)

Valtioneuvoston asetuslaivaväen asuin ympäristöstä aluksella

- Valtioneuvoston asetuslaivaväen asuin ympäristöstä aluksella annetun valtioneuvoston asetuksen (825/2012) 1 §:n muuttamisesta 12.12.2019/1258 (voimaan 1.1.2020)

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuvilta vaaroilta

- Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuvilta vaaroilta annetun valtioneuvoston asetuksen (933/2017) muuttamisesta 4.11.2020/747 (voimaan 15.11.2020)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus biologisten tekijöiden luokituksista

- Uusi asetus (4.11.2020/748), joka kumosi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen biologisten tekijöiden luokituksista 921/2010 (voimaan 15.11.2020)

Työnantajan on pidettävä työpaikalla työntekijöiden nähtävänä myös työnantajan ja työterveyshuoltopalvelujen tuottajan välinen työterveyshuollon järjestämistä koskeva sopimus tai työnantajan laatima kuvaus itse järjestämästään työterveyshuollosta sekä työterveyshuoltolain (21.12.2001/1383) 12 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu työpaikkaselvitys.

Työnantajan on annettava työntekijälle tieto siitä, missä eläkelaitoksessa työnantaja on järjestänyt työntekijöilleen tämän lain mukaisen eläketurvan (työntekijän eläkelain 19.5.2006/395 eläkelaitoksesta tiedottamista koskeva 148 §).

Säädösten tunnuksia käytetään viitteissä ja asiahakemistossa. Jos säädöstä ei ole otettu lainkaan lakiteokseen, viitteissä on mainittu säädöksen antopäiväys ja säädöskokoelman numero.

Teokseen sisältyvien säädösten muutosten päiväys ja säädöskokoelman numero on merkitty, jos koko pykälä on muuttunut, kaarisuluissa heti pykälän merkin jäljessä ja, jos pykälän momentti tai kohta on muuttunut, muutos on osoitettu välittömästi tuon momentin tai kohdan jäljessä. Kun luvun nimike on muuttunut, muutos on osoitettu kaarisuluissa nimikkeen jäljessä tai tähtiviitteenä. Lisäksi lain nimikkeen jälkeen on merkitty vuoden 1981 alusta lukien lain tai lainmuutoksen pohjana oleva hallituksen esitys (HE) tai laki-aloite (LA). Koska eripainoksessa noudatetaan Suomen laki I:n, II ja III:n systematiikkaa, on siinä viittauksia myös sellaisiin säädöksiin, joita ei ole eripainoksessa.

Tämä eripainos sopii erityisen hyvin täyttämään työpaikan lakisääteiset velvoitteet työlainsäädännön nähtävänä pidosta. Samalla se sopii myös työsuhteasiainhoitajien, työpaikan työsuojeluhenkilöstön ja luottamushenkilöstön käytännön työkaluksi.

Toivomme, että kirjan käyttäjät antavat palautetta myös tästä kirjasta kirjan kustantajalle tai toimittajille.

Lainsäädäntöä on seurattu säädöskokoelman numeroon 757/2020 (julkaisupäivä 11.11.2020) saakka.

Helsingissä marraskuun 11. päivänä 2020

Harri Hietala
varatuomari

Keijo Kaivanto
asianajaja, varatuomari

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe	III
Sisällysluettelo	V
Lyhennyksiä	VIII
Suomen Laki I:n, II:n ja III:n osastot	VIII
Muistilista tärkeimmistä nähtävänäpitovelvoitteista	VIII
Ty 101 Työsopimuslaki 26.1.2001/55	1
Ty 102 L työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta 26.1.2001/56	11
Ty 106 L maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta 8.5.2009/305	12
Ty 111 L yksityisyyden suojasta työelämässä 13.8.2004/759	12
Ty 214 L yhteistoiminnasta yrityksissä 30.3.2007/334	16
Ty 217 L yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa 30.12.2013/1233	21
Ty 217a L työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa 13.4.2007/449	26
Ty 218 L yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlajuisissa yritysryhmissä 30.3.2007/335	28
Ty 301 Työaikalaki 5.7.2019/872	33
Ty 304 Leipomotyölaki 9.6.1961/302	38
Ty 317 Vuosilomalaki 18.3.2005/162	39
Ty 401 Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738	43
SosTMA haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista 1.9.2020/654	49
VNA rakennustyön turvallisuudesta 26.3.2009/205	49
VNA työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 12.6.2008/403	59
VNA työntekijöiden suojelemisesta melusta aiheutuvilta vaaroilta 26.1.2006/85	64
VNA työntekijöiden suojelemisesta tärinästä aiheutuvilta vaaroilta 27.1.2005/48	66
VNA alusten lastauksen ja purkamisen työturvallisuudesta 1.7.2004/633	68
VNA työpaikkojen turvallisuus- ja terveysturvallisuudesta 18.6.2003/577	70
VNA räjähdyskelpoisten ilmaseosten työntekijöille aiheuttaman vaaran torjunnasta 18.6.2003/576	71
VNA köysiratalaitteistojen käytöstä ja tarkastamisesta 5.4.2018/220	73
VNA työympäristöstä aluksessa 18.5.2017/289	74
VNA puunkorjuutyön turvallisuudesta 23.8.2001/749	77
VNA kemiallisista tekijöistä työssä 9.8.2001/715	78
VNA työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta 12.12.2019/1267	81

	VNp ympäristön tupakansavusta ja siihen liittyvän syöpävaaran torjunnasta työssä 8.12.1999/1153	83
	VNp työntekijöille aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjunnasta 23.9.1999/922	83
	SosTMA biologisten tekijöiden luokituksesta 29.10.2020/748	84
	VNA rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevydestä ja turvallisuussuunnitelmasta 20.10.2011/1088	91
	VNA asbestityön turvallisuudesta 25.6.2015/798	91
	VNA koneiden turvallisuudesta 12.6.2008/400	93
	TyöMp rakennustyömaiden henkilöstötiloista 3.11.1994/977	110
	VNA työpaikkojen turvamerkeistä ja niiden vähimmäisvaatimuksista 21.5.2015/687	111
	VNA työssä käytettävien ajoneuvojen peruutushälyttimestä 18.10.2012/568	116
	VNp käsin tehtävistä nostoista ja siirroista työssä 22.12.1993/1409	116
	VNp henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä 22.12.1993/1407	117
	VNA henkilönsuojaimista annetun valtioneuvoston päätöksen kumoamisesta 5.4.2018/221	119
	VNp näyttöpäätetyöstä 22.12.1993/1405	119
	VNA työntekijöiden suojelemiseksi biologisista tekijöistä aiheutuvilta vaaroilta 14.12.2017/933	120
	VNA räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta 16.6.2011/644	124
	VNp vaarallisia aineita sisältävistä säiliöistä ja niiden merkinnöistä 27.4.1989/421	126
	VNA työntekijöiden suojelemiseksi sähkömagneettisista kentistä aiheutuvilta vaaroilta 19.5.2016/388	127
Ty 121	Merityösopimuslaki 17.6.2011/756	131
	L laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella 15.6.2012/395	142
	L laivaväen lääkärintarkastuksista 17.12.2010/1171	144
Ty 307	Merityöaikalaki 9.4.1976/296	145
Ty 308	L työajasta kotimaanliikenteen aluksissa 26.3.1982/248	148
Ty 320	Merimiesten vuosilomalaki 1.6.1984/433	150
Ty 407	L nuorista työntekijöistä 19.11.1993/998	153
Ty 408	VNA nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä 15.6.2006/475	154
Ty 409	SosTMA nuorille työntekijöille sopivien kevyiden töiden esimerkkiluettelosta 25.4.2012/189	155
Ty 410	SosTMA nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta 25.4.2012/188	155
Ty 411	L työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 20.1.2006/44	156
Ty 417	L työsuojeluhenkilörekisteristä 23.11.2001/1039	163
El 201	Työtäpaturma- ja ammattitautilaki 24.4.2015/459	163
	VNA ammattitautiluettelosta 11.6.2015/769	189

So 406	Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383	191
	VNA työntekijöiden työterveyskortista rakennustyössä 14.12.2006/1176	193
	VNA huumausainetestien tekemisestä 7.4.2005/218	194
	VNA terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä 27.12.2001/1485	195
	VNA hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta 10.10.2013/708	196
	VNA laserlaitteista ja niiden tarkastuksesta 24.4.2008/291	198
	VNA ulkona käytettävien laitteiden melupäästöistä 5.7.2001/621	200
	VNA laivaväen asuinympäristöstä aluksella 13.12.2012/825	205
	Hovi- ja käräjäoikeuksien yhteystiedot 1.11.2020 alkaen	208
	Työsuojelun viranomaisorganisaation yhteystiedot	210
	Yleissitovat työehtosopimukset 22.10.2020	211
	Asiahakemisto	213

LYHENNYKSIÄ

A=	asetus
D=	Defensor Legis, oikeustapausosasto
HE=	hallituksen esitys
HO=	hovioikeus
k.=	kohta
KHO=	korkein hallinto-oikeus
KKO=	korkein oikeus
KäO=	käräjäoikeus
L=	laki
LA=	lakialoite
Lk.=	tämä lakikirja
Lm=	lakimies, oikeustapausosasto
OikM=	oikeusministeriö
mom.=	momentti
p=	päätös
RL=	rikoslaki, Ri 101
s.=	sivu
ss.=	seuraavat
SosTM=	sosiaali- ja terveysministeriö
TeM=	työ- ja elinkeinoministeriö
SisM=	sisäasiainministeriö
VeroHp=	Verohallituksen päätös
VNp=	valtioneuvoston päätös
Vna=	valtioneuvoston asetukset
VvM=	valtiovarainministeriö
YM=	ympäristöministeriö

SUOMEN LAKI I:N, II:N JA III:N OSASTOT

Suomen Laki I:een kuuluvat seuraavat osastot:

Pe	Perus- ja ihmisoikeudet
PerEU	Perus- ja ihmisoikeudet
Si	Siviilioikeus
SiEU	Siviilioikeus
Yr	Yritystoiminta
YrEU	Yritystoiminta
Ra	Rahoitus ja vakuutus
RaEU	Rahoitus ja vakuutus

Suomen laki II:een kuuluvat seuraavat osastot:

Vi	Viestintä ja liikenne
ViEU	Viestintä ja liikenne
Ri	Rikosoikeus
RiEU	Rikosoikeus
Pr	Prosessioikeus
PrEU	Prosessioikeus
Va	Valtio-oikeus
VaEU	Valtio-oikeus
Yh	Yleishallinto-oikeus
YhEU	Yleishallinto-oikeus
Ha	Hallintoalueet ja itsehallinto
Kv	Kansainväliset suhteet ja ulkomaalaiset
KvEU	Kolmansien maiden kansalaiset ja työvoiman vapaa liikkuvuus
Tu	Turvallisuus ja yleinen järjestys
TuEU	Turvallisuus ja maahantulo
Op	Opetus- ja sivistystoimi

Suomen Laki III:een kuuluvat seuraavat osastot:

Ym	Ympäristö ja asuminen
YmEU	Ympäristöoikeus
Ma	Maaseutuelinkeinot
So	Sosiaali- ja terveydenhuolto
SoEU	Sosiaaliturva
El	Eläkkeet ja tapaturmavakuutus
EIEU	Eläkkeet
Ty	Työ- ja virkasuhde
TyEU	Työoikeus

Verolait julkaistaan erikseen omalla tunnuksella:

Ve	Verolait
----	----------

Euroopan unionin verolait:

VeEU	Verotus
TIEU	Tulliliitto

MUISTILISTA TÄRKEIMMISTÄ
NÄHTÄVÄNÄPITOVELVOITTEISTA

1. Nähtävänä pidettävät lait, asetukset ja päätökset.
2. Yleissitova työehtosopimus tai normaalisitova työehtosopimus.
3. Työterveydenhuoltoa koskeva sopimus tai työntekijän kuvaus itse järjestämästään työterveyshuollosta.
4. Työterveyshuoltolain mukainen työpaikkaselvitys.
5. Tiedonanto tapaturmavakuutusyhtiöstä, jolta korvausta haetaan työtapaturmatapauksissa.
6. Työaikalaisissa tarkoitettu työvuoroluettelo ja työajan tasoittumissuunnitelma
7. Työsuojeluviranomaisten myöntämät poikkeukset ja työpaikkaa koskevat määräykset (esim. työaika, nuoret työntekijät, työturvallisuus).
8. Tieto eläkelaitoksesta, missä lainmukainen eläke on järjestetty.